

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2022 r. poz. 916), zwanej dalej „ustawą”, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat. Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust.10 ustawy, zawiera:

1. opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
2. identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
3. cele działań ochronnych;
4. określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
5. wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
6. wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. Nr 34, poz. 186, z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r. poz. 1029), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy).

Projekty planów zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2022 r. poz. 135, z późn. zm.) oraz może być przedmiotem opinii regionalnej rady ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Obszar Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007 (zwany dalej „obszarem Natura 2000”) został uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty na mocy decyzji Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r.

w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2011 r. Nr 33, str. 146).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007 weszło w życie 24 maja 2012 r. W związku z terminem expiracji ww. aktu przypadającym na 24 maja 2022 r., Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu przystąpił do prac nad projektem planu zadań ochronnych z okresem obowiązywania na kolejne 10 lat, zwanym dalej „projektem PZO”. Po ustaleniu teren objętego projektem PZO oraz przedmiotów ochrony obszaru, organ sformułował założenia do sporządzenia ww. dokumentu i podał do publicznej wiadomości - zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia - informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu PZO i możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia tegoż projektu. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 28 maja 2021 r. do 4 października 2021 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 28 maja 2021 r. oraz opublikowano w dniu 28 maja 2021 r., w formie obwieszczenia, w prasie o zasięgu regionalnym, tj. opolskim wydaniu Gazety Wyborczej.

W ramach prac zidentyfikowano osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar i sformułowano projekt PZO.

Granice obszaru Natura 2000, zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji (UE) 2020/97 z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia trzynastego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2020 r. Nr 28, str. 144), przedstawiono na załączniku mapowym (załącznik nr 2 do zarządzenia) oraz opisano w oparciu o punkty węzłowe (załącznik nr 1), dla których podano współrzędne X i Y w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL - 1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. poz. 1247 z późn. zm.).

W obszarze Natura 2000 zidentyfikowano następujące przedmioty ochrony:

- 1) ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z *Androsacion vandellii* – kod siedliska 8220;
- 2) kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*) – kod siedliska 9110;
- 3) grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum* i *Tilio-Carpinetum*) – kod siedliska 9170;
- 4) jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach *Tilio platyphyllis-Acerion pseudoplatani* – kod siedliska 9180;
- 5) kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) – kod siedliska 9190;
- 6) łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe – kod siedliska 91E0;
- 7) widłoząb zielony *Dicranum viride* – kod gatunku 1381;
- 8) minóg strumieniowy *Lampetra planeri* – kod gatunku 1096;
- 9) kumak górski *Bombina variegata* – kod gatunku 1193;
- 10) podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros* (populacja rozrodcza) – kod gatunku 1303;
- 11) podkowiec mały *Rhinolophus hipposideros* (populacja zimująca) – kod gatunku 1303;
- 12) nocek orzęsiony *Myotis emarginatus* (populacja rozrodcza) – kod gatunku 1321;
- 13) nocek duży *Myotis myotis* (populacja rozrodcza) – kod gatunku 1324;
- 14) nocek duży *Myotis myotis* (populacja zimująca) – kod gatunku 1324;
- 15) modraszek telejus *Phengaris teleius* – kod gatunku 6177;
- 16) modraszek nausitous *Phengaris nausithous* – kod gatunku 6179.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie wyników ekspertyzy specjalistycznej, w oparciu o trzy parametry stanu: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony. Przy ocenie poszczególnych parametrów zastosowano zestawy wskaźników opisanych w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Na podstawie dokonanej oceny stanu ochrony zidentyfikowano

zagrożenia istniejące i potencjalne dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotami ochrony (załącznik nr 3 do zarządzenia). Nazwy i kody zagrożeń podano według przygotowanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska „Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000” - załącznik nr 5 pn. „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA)”.

W przypadku części przedmiotów ochrony nie stwierdzono zagrożeń istniejących (siedliska 8220 oraz 91E0, populacje zimujące podkowca małego i nocka dużego oraz populacja rozrodcza nocka dużego).

W przypadku siedlisk leśnych (9110, 9170, 9180 i 9190) zagrożeniem jest usuwanie martwych i umierających drzew oraz obecność inwazyjnego niecierpka drobnokwiatowego.

Zagrożenia dla populacji widłozęba zielonego związane są z położeniem stanowiska na terenie parku rozrywki, gdzie może dojść do jego przypadkowego zniszczenia przez zwiedzających oraz z średnio nasiloną ekspansją mchu *Hypnum cupressiforme*.

Zagrożeniem dla zachowania stanu ochrony populacji minoga strumieniowego jest fragmentacja cieków w obrębie stanowiska, która powoduje izolację nielicznej populacji.

Zidentyfikowanym zagrożeniem istniejącym w odniesieniu do populacji kumaka górskiego, jest śmiertelność osobników dorosłych oraz form rozwojowych w trakcie użytkowania dróg gruntowych. Mało nasilone użytkowanie dróg jest jednak niezbędne w celu powstawania i utrzymania kolein, w których gatunek przystępuje do rozrodu.

Podstawowym zagrożeniem istniejącym w przypadku populacji rozrodczych podkowca małego i nocka orzęsionego jest oświetlenie budynku, a zwłaszcza miejsca wylotów w Pałacu w Jarnołtówku, które powoduje płoszenie nietoperzy i zaburza normalne funkcjonowanie kolonii. Ponadto w odniesieniu do wszystkich stanowisk nietoperzy (podkowca małego, nocka orzęsionego i nocka dużego) potencjalnym zagrożeniem jest prowadzenie prac remontowych w okresach nieodpowiednich, tzn. w okresie przebywania nietoperzy w obiektach (najczęściej od początku kwietnia do końca października) lub w niewłaściwy sposób (np. poprzez likwidację lub oświetlenie otworów wlotowych). Zagrożeniem potencjalnym w odniesieniu do podkowca małego i nocka orzęsionego są również zmiany w otoczeniu budynku polegające np. na likwidacji żywopłotów, czy wycinie drzew i krzewów rosnących w szpalerach, które mogą prowadzić do pogorszenia stanu żerowiska i tras przemieszczeń pomiędzy żerowiskami a schronieniem.

Podstawowym zagrożeniem dla modraszka nausitous oraz modraszka telejus jest zaniechanie koszenia łąk lub koszenie ich w nieodpowiednich terminach, co prowadzi do degradacji siedliska i w dalszej perspektywie może doprowadzić do ekstynkcji gatunku na stanowisku.

Cele działań ochronnych (załącznik nr 4 do zarządzenia) określono biorąc pod uwagę zidentyfikowane zagrożenia i zestawy wskaźników stanu ochrony, opisane w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ). Realizacji ww. celów służą zaplanowane działania ochronne, wymienione w załączniku nr 5 do zarządzenia. Analizę zasadności przyjętych celów działań ochronnych i ich powiązań z zaplanowanymi działaniami ochronnymi przedstawia poniższa tabela. W odniesieniu do zagrożeń spowodowanych zmianami w środowisku wynikającymi z regulacji cieków, do których doszło przed powstaniem obszaru Natura 2000, nie zaplanowano działań ochronnych. W odniesieniu do większości pozostałych zagrożeń zaplanowano działania ochronne mające im przeciwdziałać. Przypadki braku możliwości zastosowania działań ochronnych wynikające z uwarunkowań przyrodniczych zostały wymienione poniżej.

Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel ochrony	Uzasadnienie przyjętego celu	Działania ochronne powiązane z realizacją celu
8220 ściany skalne i urwiska krzemianowe ze zbiorowiskami z <i>Androsacion vandellii</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie co najmniej 0,2 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021).	Nie stwierdzono konieczności wdrażania działań ochronnych w okresie obowiązywania

			planu.
Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze zajęcia przez siedlisko wszystkich dostępnych powierzchni skał, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze występowania gatunków charakterystycznych z pokryciem co najmniej 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznymi dla siedliska w obszarze są: <i>Asplenium septentrionale</i> , <i>Asplenium trichomanes</i> , <i>Hypnum cupressiforme</i> , <i>Polypodium vulgare</i> .	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki dominujące	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze co najmniej 25 % pokrycia gatunków charakterystycznych lub innych gatunków stale towarzyszących siedliskom naskalnym, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) dominującymi gatunkami charakterystycznymi dla siedliska w obszarze są <i>Hypnum cupressiforme</i> i <i>Polypodium vulgare</i> . Wśród gatunków dominujących w obszarze, gatunkami stale towarzyszącymi zbiorowiskom naskalnym są <i>Poa nemoralis</i> i <i>Dryopteris filix-mas</i> .	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Obce gatunki inwazyjne	Dopuszczalne występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek odpowiada za ocenę wskaźnika.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Pokrycie przez gatunki traw	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze pokrycia traw mniejszego niż 25 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Martwa materia organiczna	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań

	powierzchni zajętej przez materię organiczną mniejszej niż 5 % w wariancie światłolubnym siedliska i mniejszej niż 10 % w wariancie ceniolubnym siedliska, tj. oceny FV.		ochronnych (stan właściwy).
Martwa materia organiczna	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze nie większej niż 10 % powierzchni zajętej przez martwą materię organiczną (ściołę, martwe fragmenty darni), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ekspansja krzewów i podrostu drzew	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze do 20 % pokrycia krzewów i siewek drzew, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) wszelka ingerencja w obrębie stanowisk w obszarze wiąże się z ryzykiem uszkodzenia płatów siedliska, dlatego powinna być podejmowana tylko w ostateczności. Konieczność taka nie zachodzi w okresie obowiązywania planu.	Nie stwierdzono konieczności wdrażania działań ochronnych w okresie obowiązywania planu.
Występowanie jeżyn, malin, dzikiego bzu czarnego i bzu koralowego	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze pojedynczych wystąpień <i>Sambucus nigra</i> , <i>Sambucus racemosa</i> oraz <i>Rubus spp.</i> (za wyjątkiem maliny <i>Rubus idaeus</i> , której pokrycie może wynieść do □10%), tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) wszelka ingerencja w obrębie stanowisk w obszarze wiąże się z ryzykiem uszkodzenia płatów siedliska, dlatego powinna być podejmowana tylko w ostateczności. Konieczność taka nie zachodzi w okresie obowiązywania planu.	Nie stwierdzono konieczności wdrażania działań ochronnych w okresie obowiązywania planu.
Ocienienie muraw	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze ocienienia muraw na poziomie do 40%□, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) w obszarze występuje światłolubny podtyp siedliska 8220-2 oraz ceniolubny podtyp 8220-3. W przypadku podtypu	Nie stwierdzono konieczności wdrażania działań ochronnych w okresie obowiązywania planu.

		<p>światłolubnego właściwy poziom ocienienia wynosi do 20 %. W przypadku dominującego w obszarze podtypu cieniolutubnego poziom ocienienia jest ☐ obojętny.</p> <p>Wszelka ingerencja w obrębie stanowisk w obszarze wiąże się z ryzykiem uszkodzenia płatów siedliska (ewentualna wycinka drzew może zdestabilizować skarpę, na której występuje siedlisko), dlatego powinna być podejmowana tylko w ostateczności. Konieczność taka nie zachodzi w okresie obowiązywania planu.</p>	
Ślady ognisk w pobliżu ścian skalnych	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze braku śladów ognisk w sąsiedztwie ścian skalnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Struktura przestrzenna płatów siedliska	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze wystąpienia przynajmniej jednego gatunku charakterystycznego na wszystkie powierzchniach skalnych zajętych przez siedlisko, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ślady wspinaczki lub wydeptywania	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze braku śladów wspinaczki i wydeptywania, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Inne przypadki dewastacji siedliska	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze braku śladów dewastacji siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 8220 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadowolającym (U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest możliwości poprawy do FV w związku z tym, że wszelka ingerencja w obrębie stanowisk w obszarze wiąże się z ryzykiem uszkodzenia płatów siedliska, dlatego powinna być podejmowana tylko w ostateczności. W związku z tym oraz w związku z brakiem skutecznych metod	

		zwalczania niecierpka drobnokwiatowego, stan obecny traktuje się jako referencyjny.	
9110 kwaśne buczyny <i>Luzulo-Fagenion</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie co najmniej 380 ha.	Zródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021).	Ochrona zachowawcza części płatów, ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia), zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Osiągnięcie na co najmniej 75% stanowisk w obszarze typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Deschampsia flexuosa</i> , <i>Prenanthes purpurea</i> , <i>Calamagrostis arundinacea</i> i <i>Dicranum scoparium</i> .	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia), zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Skład drzewostanu	Osiągnięcie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze drzewostanów z udziałem buka większym niż 50 % przy braku gatunków obcych ekologicznie (sosna) i geograficznie (modrzew, dąb czerwony, robinia, daglezwia), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia), zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Dopuszczalne występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. utrzymanie oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek odpowiada za ocenę wskaźnika.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie w obrębie co najmniej 75 % stanowisk w obszarze braku gatunków ekspansywnych lub obecności pojedynczych okazów gatunków nitrofilnych w runie,	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).

	tj. oceny FV.		
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk w obszarze zróżnicowanej struktury drzewostanu (drzewostan różnowiekowy, o zróżnicowanym przestrzennie zwarcie, z grupami starych drzew), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie na przynajmniej 30 % stanowisk w obszarze udziału drzew starszych niż 100 lat większego niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze obecności naturalnego odnowienia wypełniającego luki i prześwietlenia, lub intensywnie pojawiającego się w wyniku cięć obsiewnych, o składzie odpowiadającym składowi drzewostanu, a przy rębniach nie wymagającego uzupełniania odnowieniem sztucznym, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki obce w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90% stanowisk w obszarze braku gatunków obcych lub ich udziału nie przekraczającego 5 % pod warunkiem braku młodego pokolenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Zmiana składu gatunkowego drzewostanu na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Martwe drewno wielkowymiarowe	Utrzymanie w obrębie co najmniej 25 % stanowisk w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha oraz na kolejnych 50 % stanowisk nie mniej niż 3 szt., tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocenotycznych.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocenotycznych.

Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Utrzymanie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 szt. drzew biocenotycznych na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawienie drzew biocenotycznych.
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie braku zniekształceń runa i gleby w obrębie płatów siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9110 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie właściwym (FV).		
9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum</i> i <i>Tilio-Carpinetum</i>)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 215 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021).	Ochrona zachowawcza części płatów, ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie na co najmniej 75% stanowisk w obszarze typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Galeobdolon luteum</i> , <i>Galium odoratum</i> , <i>Stellaria holostea</i> , <i>Viola reichenbachiana</i> , <i>Anemone nemorosa</i> , <i>Stachys sylvatica</i> , <i>Luzula luzuloides</i> . Wymagany jest wielogatunkowy drzewostan z udziałem grabu i/lub lipy drobnolistnej, klonu pospolitego, wiązu polnego, wiązu szypułkowego, wiązu górskiego, jesionu wyniosłego.	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Inwazyjne gatunki obce w podszybie i runie	Dopuszczalne pojedyncze występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. utrzymanie oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

		odpowiada za ocenę wskaźnika.	
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie na przynajmniej 75 % stanowisk w obszarze braku gatunków ekspansywnych lub obecności pojedynczych okazów gatunków nitrofilnych w runie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze wielogeneracyjnego, zwartej drzewostanu, w którym obecne są luki i prześwietlenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze udziału drzew starszych niż 100 lat większego niż 10 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze reagującego na luki odnowienia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie na przynajmniej 90 % stanowisk w obszarze poniżej 1 % udziału gatunków obcych geograficznie przy braku ich odnawiania się, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Martwe drewno wielkowymiarowe	Osiągnięcie na przynajmniej 25% stanowisk w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocenotycznych.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocenotycznych.
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Utrzymanie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk w obszarze na poziomie	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Ochrona zachowawcza części płatów, pozostawienie drzew biocenotycznych.

	powyżej 20 szt. drzew biocenotycznych na 1 ha, tj. oceny FV.		
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie braku zniekształceń runa i gleby w obrębie płatów siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie właściwym (FV).		
9180 Jaworzyny i lasy klonowo-lipowe na stromych stokach i zboczach <i>Tilio platyphyllos-Acerion pseudoplatani</i>			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 5 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021).	Ochrona zachowawcza
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze występowania od 2 do 5 gatunków charakterystycznych, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Tilia platyphyllos</i> , <i>Acer platanoides</i> , <i>A. pseudoplatanus</i> , <i>Polystichum aculeatum</i> , <i>Aruncus sylvestris</i> . Siedlisko reprezentowane jest w obszarze przez zubożałą florystycznie postać sudeckich zboczowych lasów klonowo-lipowych na wschodnich krańcach ich zasięgu. Dlatego stan obecny traktowany jest jako referencyjny.	Ochrona zachowawcza
Gatunki dominujące	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze dominacji gatunków typowych dla lasów liściastych, bez znacznego udziału gatunków porębowych (np. jeżyny) i inwazyjnych (np. niecierpka drobnokwiatowego), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Ochrona zachowawcza
Obce gatunki inwazyjne	Dopuszczalne pojedyncze występowanie w płatach siedliska niecierpka drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> ,	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010) uwzględniając lokalne uwarunkowania i brak skutecznych metod	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

	tj. utrzymanie oceny U1.	zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek odpowiada za ocenę wskaźnika.	
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze występowania gatunków ekspansywnych roślin zielnych (np. jeżyn <i>Rubus</i> spp lub trzcinnika leśnego <i>Calamagrostis arundinacea</i>) z pokryciem mniejszym niż 30 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki ziołoroślowe i nitrofilne	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze stałego udziału gatunków ziołoroślowych i nitrofilnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Struktura drzewostanu	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze drzewostanu zróżnicowanego pod względem wysokości i pierśnicy, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Ochrona zachowawcza
Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze drzewostanu, w którym obecne są wszystkie warstwy roślinności, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Ochrona zachowawcza
Gatunki obce w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk w obszarze braku gatunków obcych geograficznie i ekologicznie w drzewostanie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze obecności odnowienia różnowiekowego minimum trzech gatunków, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Przekształcenia związane z użytkowaniem	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze braku przekształceń związanych z użytkowaniem, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9180 (2010).	Ochrona zachowawcza
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie niezadawalającym (U1).	Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) brak jest możliwości poprawy do FV w związku z reprezentowaniem	

		siedliska w obszarze przez zubożałą florystycznie postać sudeckich zboczowych lasów klonowo-lipowych na wschodnich krańcach ich zasięgu oraz w związku z brakiem skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Stan obecny traktuje się jako referencyjny.	
9190 kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 790 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021).	Ochrona zachowawcza części płatów, ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk w obszarze typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami typowymi dla siedliska w obszarze są: <i>Vaccinium myrtillus</i> , <i>Deschampsia flexuosa</i> , <i>Carex pilulifera</i> , <i>Luzula luzuloides</i> , <i>L. pilosa</i> , <i>Poa nemoralis</i> , <i>Convallaria majalis</i> , <i>Festuca ovina</i> , <i>Calamagrostis arundinacea</i> , <i>Melampyrum pratense</i> , <i>Hieracium sabaudum</i> H. <i>murorum</i> , <i>Hepatica nobilis</i> , <i>Galium rotundifolium</i> , <i>Solidago virgaurea</i> , <i>Entodon schreberi</i> , <i>Pseudoscleropodium purum</i> , <i>Hypnum cupressiforme</i> .	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze dominacji gatunków typowych dla siedliska we wszystkich warstwach, przy zachowanych naturalnych stosunkach ilościowych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Udział dębu w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze ponad 70 % udziału rodzimych gatunków dębów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.

Udział sosny w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 10 % udziału sosny, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Ustalenie składu gatunkowego drzewostanu (odnowienia) na zgodny z typem siedliska przyrodniczego.
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 10 % udziału gatunków obcych ekologicznie (np. jawor, lipa), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 10 % udziału gatunków obcych ekologicznie (m.in. świerk, daglezwia, modrzew, dąb czerwony), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocenotycznych.
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Osiągnięcie na co najmniej 25% stanowisk w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocenotycznych.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk w obszarze ponad 50 % udziału drzew starszych niż 50 lat, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Okres obowiązywania planu jest zbyt krótki dla osiągnięcia poprawy wskaźnika.	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.
Naturalne odnowienie dębu	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk w obszarze liczniejszego niż pojedyncze, naturalnego odnowienia rodzimych gatunków dębów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk w obszarze na ponad 50 % stanowiska zwarte drzewostanu, w którym obecne są luki i prześwietlenia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Ekspansywne gatunki obce w podszybie	Dopuszczalne pojedyncze występowanie w płatach siedliska niecierpka	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) uwzględniając lokalne	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano

i runie	drobnokwiatowego <i>Impatiens parviflora</i> , tj. utrzymanie oceny U1.	uwarunkowania i brak skutecznych metod zwalczania niecierpka drobnokwiatowego. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) właśnie ten gatunek odpowiada za ocenę wskaźnika.	działania ochronnego.
Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaskowy, jeżyny)	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze występowania gatunków ekspansywnych w runie (np. <i>Rubus sp.</i> , <i>Calamagrostis epigejos</i> , <i>Agrostis capillaris</i>), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze braku zniekształceń runa i gleby w obrębie płatów siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk w obszarze braku śladów rozjeżdżania, wydeptywania i zaśmiecienia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ogólny cel ochrony	Osiągnięcie stanu właściwego (FV).		
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnion glutinoso-incanae</i>, olsy źródliskowe)			
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska na poziomie 70 ha.	Źródło danych: dokumentacja planu zadań ochronnych (2021).	Ochrona zachowawcza części płatów.
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na co najmniej 25% stanowisk w obszarze typowej kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012). Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunkami charakterystycznymi dla siedliska w obszarze są: olsza czarna, jesion wyniosły, czeremcha zwyczajna, leszczyna zwyczajna, <i>Circaea intermedia</i> , <i>C. lutetiana</i> , <i>Impatiens noli-tangere</i> , <i>Mercurialis perennis</i> , <i>Rumex sanguineus</i> , <i>Stachys sylvatica</i> , <i>Urtica dioica</i> , <i>Galeobdolon luteum</i> , <i>Athyrium filixfemina</i> , <i>Lysimachia vulgaris</i> , <i>Carex</i>	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).

		<i>remota.</i>	
Gatunki dominujące	Utrzymanie na przynajmniej 75 % stanowisk w obszarze dominacji gatunków typowych dla siedliska, bez dominacji facjalnej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Utrzymanie na przynajmniej 90 % stanowisk w obszarze udziału gatunków obcych geograficznie poniżej 1% i braku odnawiania się ich, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na przynajmniej 90 % stanowisk w obszarze braku występowania gatunków inwazyjnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie na przynajmniej 75 % stanowisk w obszarze nielicznego występowania gatunków ekspansywnych roślin zielnych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Utrzymanie średniej wartości wskaźnika ze wszystkich stanowisk monitoringowych w obszarze na poziomie powyżej 20 m ³ martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocentotycznych.
Martwe drewno leżące lub stojące powyżej 3 m długości i powyżej 50 cm grubości	Utrzymanie na przynajmniej 25% stanowisk w obszarze powyżej 5 szt. wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, pozostawienie drzew biocentotycznych.
Naturalność koryta rzecznoego	Utrzymanie na przynajmniej 75% stanowisk braku regulacji cieków, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)	Utrzymanie na przynajmniej 75% dynamiki zalewów i odpowiedniego przewodnienia podłoża, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Wiek drzewostanu	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze ponad 50 % udziału drzew	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup.

	starszych niż 50 lat, tj. oceny U1.	Okres obowiązywania planu jest zbyt krótki żeby mogło dojść do poprawy stanu wskaźnika.	
Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze naturalnej, zróżnicowanej, pionowej struktury roślinności, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Ochrona zachowawcza części płatów, wyznaczenie biogrup, stosowanie rębni złożonych o długim okresie odnowienia.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na przynajmniej 25 % stanowisk w obszarze występowanie obfitego odnowienia olszy czarnej i jesionu wyniosłego, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na przynajmniej 75 % stanowisk w obszarze braku zniszczeń runa i gleby związanych z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Inne zniekształcenia	Utrzymanie na przynajmniej 90 % stanowisk w obszarze braku innych zniekształceń (np. śladów rozjeżdżania, wydeptania, zaśmiecenia), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Ogólny cel ochrony	Zachowanie w stanie właściwym (FV).		
1381 widłoząb zielony <i>Dicranum viride</i>			
Powierzchnie darni	Utrzymanie co najmniej 0,002 m ² powierzchni darni, tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Na jedynym stanowisku, na którym udało się potwierdzić występowanie gatunku w 2019 r. rośnie on łącznie na powierzchni 20 cm ² . Zwiększenie powierzchni darni w okresie obowiązywania planu jest bardzo mało prawdopodobne.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Typ rozmieszczenia	Utrzymanie rozproszonego typu występowania, tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Na jedynym stanowisku, na którym udało się potwierdzić występowanie gatunku w 2019 r. rosną rozproszone darnie.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

		Wytworzenie się skupiskowego rozmieszczenia w okresie obowiązywania planu jest bardzo mało prawdopodobne.	
Liczba darni	Utrzymanie 7 darni o powierzchni co najmniej 0,005 m ² , tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Na jedynym stanowisku, na którym udało się potwierdzić występowanie gatunku w 2019 r. znajduje się siedem darni. Zwiększenie liczby darni w okresie obowiązywania planu jest bardzo mało prawdopodobne.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Stan zdrowotny	Utrzymanie braku uszkodzeń sporofitów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Powierzchnia potencjalnego siedliska	Utrzymanie powierzchni potencjalnego siedliska przynajmniej kilkakrotnie przewyższającej zajęte siedlisko, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zwiększenie powierzchni darni w okresie obowiązywania planu jest bardzo mało prawdopodobne.	Zabezpieczenie stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.
Powierzchnia zajętego siedliska	Utrzymanie powierzchni zajętego przez gatunek siedliska mniejszej niż 0,01 ha, tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zwiększenie powierzchni zajętego siedliska w okresie obowiązywania planu jest bardzo mało prawdopodobne.	Zabezpieczenie stanowiska przed przypadkowym zniszczeniem.
Ocienienie przez drzewa i krzewy	Utrzymanie ocienienia na poziomie większym od 50 %, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Gatunek występuje na odsłoniętych skałach, stąd zwiększenie jego ocienienia powyżej 75 % nie jest możliwe. Stan ten przyjęto jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Gatunki ekspansywne (w warstwie mszysto-porostowej)	Utrzymanie pokrycia <i>Hypnum cupressiforme</i> poniżej 75 %, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) obecne	Nie stwierdzono konieczności wdrażania działań ochronnych w okresie obowiązywania planu.

		<p>pokrycie <i>Hypnum cupressiforme</i> na stanowisku gatunku 50 %.</p> <p>Działania ochronne obecnie nie są zalecane z uwagi na umiarkowane oddziaływanie ww. gatunku oraz na możliwość uszkodzenia darni widłozębu. Tym samym na okres obowiązywania planu stan ten przyjęto jako referencyjny.</p>	
Gatunki obce, inwazyjne (w warstwie mszysto-porostowej)	Utrzymanie braku obcych, inwazyjnych gatunków, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
1096 minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i>			
Względna liczebność	Względna liczebność na poziomie poniżej 0,01, tj. ocena U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) występowanie minoga strumieniowego w obszarze ogranicza się jedynie do dwóch cieków, w których jego populacja jest nieliczna. Koresponduje to z rzadkością występowania tego gatunku na dopływach górnej Odry oraz w systemie rzeczonym Nysy Kłodzkiej. Stąd nie należy zakładać zwiększenia jego liczebności w obszarze, a obecną sytuację przyjęto jako referencyjną.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Struktura wiekowa	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze obecności wszystkie klas wieku lub braku jedynie 1 klasy, przy czym udział 1 i 2 klasy powinien stanowić więcej niż 75 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Udział gatunku w zespole ryb i minogów	Udział gatunku w zespole ryb i minogów na poziomie mniejszym 5 %, tj. ocena U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) występowanie minoga	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

		strumieniowego w obszarze ogranicza się jedynie do dwóch cieków, w których jego populacja jest nieliczna. Koresponduje to z rzadkością występowania tego gatunku na dopływach górnej Odry oraz w systemie rzeczonym Nysy Kłodzkiej. Stąd nie należy zakładać zwiększenia jego liczebności w obszarze, a obecną sytuację przyjęto jako referencyjną.	
EFI+	Utrzymanie na 100 % stanowisk 1 i 2 klasy stanu ekologicznego wód wg Nowego Europejskiego Indeksu Rybnego (EFI+), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Jakość hydromorfologiczna	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze średniej arytmetycznej z ocen elementów hydromorfologicznych: geometrii koryta, substratu dennego, charakterystyki przepływu, charakteru i modyfikacji brzegów, mobilności koryta oraz ciągłości cieków, na poziomie od 1 do 2,5, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Stan ekologiczny wody (klasa jakości wody)	Utrzymanie na 100 % stanowisk od I do III klasy jakości wody (ocena stanu ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Występowanie niezbędnych mikrosiedlisk	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze licznego występowania potencjalnych tarlisk i miejsc wzrostu larw, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
1193 kumak górski <i>Bombina variegata</i>			
Liczba zbiorników, w których stwierdzono rozród gatunku	Utrzymanie co najmniej trzech stanowisk na których dochodzi do rozrodu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając dane z dokumentacji planu zadań ochronnych (2021).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Liczba zbiorników,	Utrzymanie co najmniej trzech stanowisk na których	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012)	Brak konieczności podejmowania działań

w których stwierdzono obecność gatunku	stwierdzono obecność gatunku, tj. oceny FV.	uwzględniając dane z dokumentacji planu zadań ochronnych (2021).	ochronnych (stan właściwy).
Liczba wszystkich zbiorników	Utrzymanie liczby wszystkich zbiorników wodnych na poziomie nie mniejszym niż 139, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając dane z dokumentacji planu zadań ochronnych (2021).	Utrzymanie możliwości tworzenia się kolein na drogach gruntowych poprzez zachowanie dróg w stanie nieutwardzonym.
Liczba zbiorników stałych	Utrzymanie liczby wszystkich stałych zbiorników wodnych na poziomie nie mniejszym niż 22, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012) uwzględniając dane z dokumentacji planu zadań ochronnych (2021).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> populacja rozrodzca			
Liczebność	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze liczby osobników dorosłych lub ewentualny spadek liczebności z dziesięciolecia nie większy niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku, zabezpieczenie tras dolotu do schronienia, modyfikacja oświetlenia budynku, zapewnienie dostępu do schronienia.
Struktura wiekowa	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze liczebności młodych większej niż 70 % dorosłych samic (przy założeniu, że 20 % dorosłych osobników w schronieniu stanowią samce), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku, zabezpieczenie tras dolotu do schronienia, modyfikacja oświetlenia budynku, zapewnienie dostępu do schronienia.
Powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze powierzchni schronienia dostępnej dla nietoperzy nie mniejszej niż podczas ostatniej kontroli (a w przypadku jej zmniejszenia min. 2 sezony wcześniej, liczebność utrzymana na poziomie oceny FV), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku, zapewnienie dostępu do schronienia.
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze zabezpieczeń obiektu zapobiegających niepokojeniu nietoperzy przez ludzi w okresie przebywania w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku.
Dostępność wylotów / wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze stałej dostępności wlotów (co najmniej jednego) i braku czynników utrudniających	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Zapewnienie dostępu do schronienia.

	korzystanie z nich przez nietoperze (w tym oświetlenia wlotów), tj. oceny FV.		
Ekspozycja wlotów	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze osłonięcia i zacinienia wlotów, umożliwiającego wczesny wlot i bezpośredni, bezpieczny przelot pod osłonę gałęzi drzew lub krzewów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Modyfikacja oświetlenia budynku.
Łączność schronienia z żerowiskami	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze terenów żerowiskowych w bezpośrednim sąsiedztwie schronienia lub utrzymanie prowadzących w ich kierunku liniowych elementów środowiska (aleje, krzewy, żywopłoty itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Zabezpieczenie tras dolotu do schronienia.
Niezmienność warunków mikroklimatycznych	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze niezmienności warunków mikroklimatycznych w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu schronień	Utrzymanie żerowisk bez istotnych, zauważalnych zmian polegających na wycinie drzew i krzewów powodującej powstawanie otwartych przestrzeni, a także dotyczących liniowych elementów środowiska (aleje, krzewy, żywopłoty itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie oraz ograniczających możliwość żerowania, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Zabezpieczenie tras dolotu do schronienia.
1303 podkowiec mały <i>Rhinolophus hipposideros</i> populacja zimująca			
Liczebność	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze liczby osobników dorosłych lub ewentualny spadek liczebności z dziesięciolecia nie większy niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Powierzchnia zimowiska	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań

dogodna dla nietoperzy	powierzchni schronienia dostępnej dla nietoperzy nie mniejszej niż podczas ostatniej kontroli (a w przypadku jej zmniejszenia min. 2 sezony wcześniej, liczebność utrzymana na poziomie oceny FV), tj. oceny FV.		ochronnych (stan właściwy).
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze zabezpieczeń obiektu zapobiegających niepokojeniu nietoperzy przez ludzi w okresie przebywania w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Dostępność wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze stałej dostępności wlotów (co najmniej jednego) i braku czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze (w tym oświetlenia wlotów), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Niezmienność warunków mikroklimatycznych	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze niezmienności warunków mikroklimatycznych w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Łączność schronienia z żerowiskami	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze terenów żerowiskowych w bezpośrednim sąsiedztwie schronienia lub utrzymanie prowadzących w ich kierunku liniowych elementów środowiska (aleje, krzewy, żywopłoty itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
1321 nocek orzęsiony <i>Myotis emarginatus</i> populacja rozrodcza			
Liczebność	Utrzymanie liczby osobników dorosłych lub ewentualny spadek liczebności z dziesięciolecia nie większy niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku, zabezpieczenie tras dolotu do schronienia, modyfikacja oświetlenia budynku, zapewnienie dostępu do schronienia.
Struktura wiekowa	Utrzymanie liczebności młodych większej niż 70 %	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego

	dorosłych osobników, tj. oceny FV.		przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku, zabezpieczenie tras dolotu do schronienia, modyfikacja oświetlenia budynku, zapewnienie dostępu do schronienia.
Powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy	Utrzymanie powierzchni schronienia dostępnej dla nietoperzy nie mniejszej niż podczas ostatniej kontroli (a w przypadku jej zmniejszenia min. 2 sezony wcześniej, liczebność utrzymana na poziomie oceny FV), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku, zapewnienie dostępu do schronienia.
Dostępność wylotów / wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie stałej dostępności wlotów (co najmniej jednego) i braku czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze (w tym oświetlenia wlotów), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Zapewnienie dostępu do schronienia.
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie zabezpieczeń obiektu zapobiegających niepokojeniu nietoperzy przez ludzi w okresie przebywania w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku.
Ekspozycja wlotów	Utrzymanie osłonięcia i zacielenia wlotów, umożliwiającego wczesny wlot i bezpośredni, bezpieczny przelot pod osłonę gałęzi drzew lub krzewów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Modyfikacja oświetlenia budynku.
Łączność schronienia z żerowiskami	Utrzymanie terenów żerowiskowych w bezpośrednim sąsiedztwie schronienia lub utrzymanie prowadzących w ich kierunku liniowych elementów środowiska (aleje, krzewy, żywopłoty itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Zabezpieczenie tras dolotu do schronienia.
Niezmiennność warunków mikroklimatycznych	Utrzymanie niezmienności warunków mikroklimatycznych w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Zmiany w strukturze żerowisk w otoczeniu	Utrzymanie żerowisk bez istotnych, zauważalnych zmian polegających na wycince drzew i krzewów	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012).	Zabezpieczenie tras dolotu do schronienia.

schronień	powodującej powstawanie otwartych przestrzeni, a także dotyczących liniowych elementów środowiska (aleje, krzewy, żywopłoty itp.) zapewniających ciągły, bezpieczny przelot w ich osłonie oraz ograniczających możliwość żerowania, tj. oceny FV.		
1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i> populacja rozrodcza			
Liczebność	Utrzymanie liczby osobników dorosłych lub ewentualny spadek liczebności z dziesięciolecia nie większy niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku.
Struktura wiekowa	Utrzymanie liczebności młodych większej niż 70 % dorosłych osobników z liczenia wiosennego, a jeśli go nie było – 75 % z dnia liczenia młodych dorosłych osobników, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku.
Powierzchnia schronienia dogodna dla nietoperzy	Utrzymanie powierzchni schronienia dostępnej dla nietoperzy niezmnieszonej od 5 lat (a w przypadku jej zmniejszenia, liczebność utrzymana na poziomie oceny FV), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku.
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie zabezpieczeń obiektu zapobiegających niepokojeniu nietoperzy przez ludzi w okresie przebywania w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Ustalenie zasad bezpiecznego przeprowadzania prac w obrębie siedliska gatunku.
Dostępność wylotów / wlotów dla nietoperzy	Utrzymanie stałej dostępności wlotów (co najmniej jednego) i braku czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze (w tym oświetlenia wlotów), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
1324 Nocek duży <i>Myotis myotis</i> populacja zimująca			
Liczebność	Utrzymanie liczby osobników dorosłych lub ewentualny spadek liczebności z dziesięciolecia nie większy niż 5 %, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).

Powierzchnia	Utrzymanie powierzchni zimowiska niezmnieszonej od 5 lat (a w przypadku jej zmniejszenia, liczebność utrzymana na poziomie oceny FV), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Dostępność wylotów dla nietoperzy	Utrzymanie stałej dostępności wlotów (co najmniej jednego) i braku czynników utrudniających korzystanie z nich przez nietoperze, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Zabezpieczenie przed niepokojeniem nietoperzy	Utrzymanie zabezpieczeń obiektu zapobiegających niepokojeniu nietoperzy przez ludzi w okresie przebywania w schronieniu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Warunki mikroklimatyczne	Utrzymanie we wszystkich oddzielnych częściach stanowiska regularnie zajmowanych przez nietoperze niezmienności warunków mikroklimatycznych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2010).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
6177 Modraszek telejus <i>Phengaris teleius</i>			
Liczba obserwowanych osobników	Maksymalna liczba osobników obserwowanych na transekcie w czasie jednego sezonu obserwacji poniżej 4 na 100 m transektu, tj. ocena U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunek pojawia się w obszarze w małej liczbie bez względu na sposób użytkowania łąk. Stan ten przyjęto jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Indeks liczebności	Zsumowana liczebności osobników z poszczególnych obserwacji prowadzonych na transekcie w czasie jednego sezonu obserwacyjnego na poziomie mniejszym niż 10 na 100 m transektu, tj. ocena U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunek pojawia się w obszarze w małej liczbie bez względu na sposób użytkowania łąk. Stan ten przyjęto jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Izolacja	Utrzymanie mniejszej niż 1 km odległości pomiędzy najbliższymi stanowiskami gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze ich	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach

	powierzchni większej niż 1 ha, tj. oceny FV.	uwarunkowania. Ponieważ grunty, na których występuje gatunek stanowią własność prywatną, nie jest możliwe zwiększenie powierzchni poszczególnych stanowisk. Stąd aktualną ocenę wskaźnika należy traktować jako referencyjną.	zielonych.
Dostępność roślin żywicielskich	Utrzymanie na 70 % stanowisk w obszarze większego niż 20 % udziału rośliny pokarmowej w otwartej powierzchni płatów siedliska gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
Dostępność mrówek gospodarzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze powierzchni penetrowanej przez gatunki mrówek gospodarzy na poziomie przynajmniej 20 %, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) powierzchnia stanowisk zajmowana przez gatunki mrówek gospodarzy nie przekraczała 50 % bez względu na sposób użytkowania łąk. Stan ten przyjęto jako referencyjny.	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
Zarastanie ekspansywnymi bylinami	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 25 % udziału ekspansywnych bylin w otwartej powierzchni płatów siedliska gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015).	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
Zarastanie przez drzewa / krzewy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 25 % udziału drzew i krzewów w powierzchni płatów siedliska gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015).	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
6179 <i>Modraszek nausitous Phengaris nausithous</i>			
Liczba obserwowanych osobników	Utrzymanie na przynajmniej 30 % stanowisk w obszarze maksymalnej liczby osobników obserwowanych na transekcie w czasie jednego sezonu obserwacji na poziomie przynajmniej 2 na 100 m transektu, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunek pojawia się w obszarze w małej liczbie bez względu na sposób użytkowania łąk. Stan ten przyjęto jako	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.

		referencyjny.	
Indeks liczebności	Utrzymanie na przynajmniej 30 % stanowisk w obszarze zsumowanej liczebności osobników z poszczególnych obserwacji prowadzonych na transekcie w czasie jednego sezonu obserwacyjnego na poziomie większym niż 10 na 100 m transektu, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) gatunek pojawia się w obszarze w małej liczbie bez względu na sposób użytkowania łąk. Stan ten przyjęto jako referencyjny.	W związku z brakiem możliwości poprawy oceny wskaźnika nie przewidziano działania ochronnego.
Izolacja	Utrzymanie mniejszej niż 2 km odległości pomiędzy najbliższymi stanowiskami gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015).	Brak konieczności podejmowania działań ochronnych (stan właściwy).
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie na przynajmniej 50 % stanowisk w obszarze ich powierzchni większej niż 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Ponieważ grunty, na których występuje gatunek stanowią własność prywatną, nie jest możliwe zwiększenie powierzchni poszczególnych stanowisk. Stąd aktualną ocenę wskaźnika należy traktować jako referencyjną.	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
Dostępność roślin żywicielskich	Utrzymanie na 70 % stanowisk w obszarze większego niż 20 % udziału rośliny pokarmowej w otwartej powierzchni płatów siedliska gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania.	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
Dostępność mrówek gospodarzy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze powierzchni penetrowanej przez gatunki mrówek gospodarzy na poziomie przynajmniej 20 %, tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015) uwzględniając lokalne uwarunkowania. Zgodnie z dokumentacją planu zadań ochronnych (2021) powierzchnia stanowisk zajmowana przez gatunki mrówek gospodarzy nie przekraczała 50 % bez względu na sposób użytkowania łąk. Stan ten przyjęto jako referencyjny.	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.
Zarastanie ekspansywnymi bylinami	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 25 % udziału ekspansywnych bylin w otwartej powierzchni płatów	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015).	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.

	siedliska gatunku, tj. oceny FV.		
Zarastanie przez drzewa / krzewy	Utrzymanie na 100 % stanowisk w obszarze mniejszego niż 25 % udziału drzew i krzewów w powierzchni płątów siedliska gatunku, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla gatunku (2012, 2015).	Zachowanie siedlisk gatunku, położonych na trwałych użytkach zielonych.

W zarządzeniu uwzględniono także działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony. Oparto je na metodyce opracowanej przez GIOŚ na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring realizacji celów działań ochronnych prowadzony będzie poprzez monitoring stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony.

Ponieważ prace badawcze i inwentaryzacje przyrodnicze przeprowadzone na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych dostarczyły wystarczającej wiedzy potrzebnej do zweryfikowania występowania i statusu siedlisk przyrodniczych oraz pozwoliły określić stan ochrony przedmiotów ochrony, nie zachodzi konieczność planowania działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

W ramach prac nad niniejszym planem zadań ochronnych nie zidentyfikowano potrzeby określenia wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony, których wyznaczono obszar Natura 2000. W przeanalizowanych dokumentach planistycznych nie znaleziono zapisów, których realizacja może powodować pogorszenie stanu ochrony przedmiotów ochrony albo uniemożliwia osiągnięcie celów działań ochronnych.

W ramach prac nad niniejszym planem zadań ochronnych nie zidentyfikowano potrzeby ustanowienia planu ochrony dla obszaru Natura 2000.

W ramach opracowywania projektu planu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostali zaproszeni przedstawiciele administracji, organizacji pozarządowych, a także podmiotów gospodarujących w obszarze Natura 2000. Podczas zorganizowanych trzech spotkań (w dniach: 25.05.2021 r., 23.07.2021 r., 06.08.2021 r.) członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy omówili i wypracowali zakres niezbędnych do wykonania działań ochronnych.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 29.04.2022 r. do 25.05.2022 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 29.04.2022 r. oraz opublikowano w dniu 29.04.2022 r. w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w opolskim wydaniu Gazety Wyborczej. Wypracowany projekt zmiany planu zadań ochronnych ujęto

w publicznie dostępnym wykazie danych (ekoportal).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych złożono następujące uwagi i wnioski:

1. Pan Hubert Wiśniewski, Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach (pismo nr ZO.7210.14.2021 z 19.05.2022 r.):

W załączniku Nr 5 do projektu zarządzenia dla siedlisk przyrodniczych 9110 kwaśne buczyny, 9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, 9190 kwaśne dąbrowy, 91E0 łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, wprowadzono następujący zapis mający na celu poprawę wskaźnika martwe drewno wielkowymiarowe: „Pozostawianie martwych i zamierających drzew oraz części grubizny, tj:

- pozostawienie min. 3 szt./ha martwego drewna o średnicy min.50 cm (w cięciach pni dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m),

- podczas prowadzenia trzebieży i rębni pozostawiać część grubizny (konary o grubości min. 7 cm w cieńszym końcu) w celu zwiększenia łącznych zasobów martwego drewna do wartości 10 m3/ha (do wartości tej wlicza się również drewno wielkowymiarowe), ...”

Tak sformułowane działanie sugeruje nie tylko konieczność pozostawiania martwych i zamierających drzew, w liczbie 3 szt./ha o średnicy min. 50 cm, ale również cięcie pni w dążeniu do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m. W związku z powyższym proponuję wykreślenie zapisu: „(w cięciach pni dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m)”.

Uwaga została uwzględniona.

2. Pan Jarosław Myśliński, Nadleśniczy Nadleśnictwa Prudnik (pismo nr ZG.7210.3.2022.RK z 19.05.2022 r.):

W załączniku nr 5 (Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania), w zakresie ochrony siedlisk, niezrozumiałą jest część zapisu dot. pozostawiania martwych i zamierających drzew oraz części grubizny o treści: „pozostawienie min. 3 szt./ha martwego drewna o średnicy min. 50 cm (w cięciach pni należy dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m)”. Z treści zapisu wnioskuję, że pozostawiane ma być naturalnie wydzielające się drewno martwe o odpowiednich wymiarach (min. 50 cm grubości i 3 m długości).

Uwaga została uwzględniona poprzez usunięcie budzącego wątpliwości zapisu „(w cięciach pni należy dążyć do uzyskania fragmentów o długości min. 3 m)”.

3. Pan Jarosław Myśliński, Nadleśniczy Nadleśnictwa Prudnik (pismo nr ZG.7210.3.2022.RK z 19.05.2022 r.):

W załączniku nr 5 (Działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania), w części dot. ochrony siedlisk, zapis: „podczas prowadzenia trzebieży i rębni pozostawiać część grubizny (konary o grubości min. 7 cm w cieńszym końcu) w celu zachowania łącznych zasobów martwego drewna na poziomie 20 m3/ha (do wartości tej wlicza się również drewno wielkowymiarowe)” jest trudny do realizacji, głównie ze względu na brak wiedzy o zasobach drewna martwego na poszczególnych stanowiskach chronionych siedlisk. Nadleśnictwo nie jest w stanie prowadzić szczegółowej ewidencji drewna martwego, a utrzymanie lub osiągnięcie założonego wskaźnika wymaga wyliczenia choćby przybliżonej masy do pozostawienia w ramach działań gospodarczych w poszczególnych wydzieleniach.

W związku z powyższym wnoszę o zmianę zaznaczonej pogrubieniem części zapisu, alternatywnie:

- „... dążąc do osiągnięcia łącznych zasobów martwego drewna na poziomie 20 m3/ha...”

- „... w celu zwiększenia łącznych zasobów drewna martwego ...”

Uwaga została uwzględniona poprzez usunięcie budzącego wątpliwości zapisu „podczas prowadzenia trzebieży i rębni pozostawiać część grubizny (konary o grubości min. 7 cm w cieńszym końcu) w celu zachowania łącznych zasobów martwego drewna na poziomie 20 m3/ha (do wartości tej wlicza się również drewno wielkowymiarowe)”. Z oceny stanu ochrony siedlisk leśnych przedstawionej w dokumentacji planu działań ochronnych wynika, że wprowadzona zmiana w przypadku żadnego z nich nie wpłynie na możliwość utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu wskaźnika *martwe*

drewno (łącznie zasoby). Ponadto doprecyzowano zapis „Pozostawić minimum 3 szt./ha martwego drewna o średnicy minimum 50 cm” nadając mu nowe brzmienie – „Pozostawić minimum 3 szt./ha martwych lub zamierających drzew o średnicy minimum 50 cm”. Doprecyzowano również zapis o treści: „Wskazane wartości dotyczą łącznie całości stanowisk siedlisk przyrodniczych – brak jest konieczności osiągnięcia ich w każdym z wydzieleń leśnych składających się na stanowiska; dopuszczalna jest koncentracja głównie w pozostawionych biogrupach”, poprzez jego zmianę w brzmieniu: „Wskazana wartość dotyczy łącznie całej powierzchni siedliska [kod siedliska] – brak jest konieczności osiągnięcia jej w każdym z wydzieleń leśnych, w których siedlisko występuje; dopuszczalna jest koncentracja głównie w pozostawionych biogrupach”.

Projekt niniejszego zarządzenia był przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu w dniu 20 maja 2022 r. pozytywnie zaopiniowała ten dokument.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, projekt niniejszego aktu prawa miejscowego został przedłożony do uzgodnienia Wojewodzie Opolskiemu.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135 z późn. zm.) projekt niniejszego aktu prawa miejscowego został uzgodniony z Wojewodą Opolskim (pismo nr IN.III.710.7.2022.MF z 29 czerwca 2022 r.).

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m.in. ze środków budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Nie wyklucza się możliwości wykorzystania innych źródeł finansowania. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych określonych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, w okresie 10 lat wyniesie łącznie około 99 tys. zł.